

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci žalobce: **J. E.**, nar., bytem, zastoupen Mgr. Barborou Svobodovou, advokátkou, AK Nádraží 21, Žďár nad Sázavou, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 9. 2015, č. j. 500 214 144/315-JPA, ve věci starobního důchodu,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 16. 11. 2015 podanou k Městskému soudu v Praze žalobce brojil proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 9. 2015, č. j. 500 214 144/315 – JPA (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná rozhodla o zamítnutí námitek proti svému rozhodnutí ze dne 26. 6. 2015, č. j. R – 26. 6. 2015-424/500 214 144 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž žalovaná přiznala žalobci ode dne 14. 2. 2015 podle ustanovení § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) starobní důchod ve výši 19 957 Kč. Městský soud v Praze postoupil věc usnesením ze dne 2. 12. 2015, č.j. 4 Ad 41/2015 – 11 k projednání Krajskému soudu v Brně jako soudu místně příslušnému (dále jen „krajský soud“).

V **napadeném rozhodnutí** se žalovaná zabývala prvostupňovým rozhodnutím ve světle podaných námitek, jimiž žalobce nesouhlasil s tím, že mu nebyla započtena doba pojištění od 14. 2. 2005 do 13. 2. 2015 (dále také jen „sporné období“). Žalovaná odkázala na

právní úpravu obsaženou v § 28, 29, § 32 odst. 2, § 74 ZDP, jakož i na § 14 odst. 1 a § 21 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaná zjistila skutkový stav věci, který se opírá o evidenci žalované, z níž vyplývá, že žalobce odpracoval v pracovní kategorii AA uran 55 celkem 4946 dnů, tj. 13 let a 201 dnů. Podle § 21 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 1995 dosáhl žalobce důchodového věku ve svých 55 letech, tedy ke dni 14. 2. 2005. Dále žalovaná zjistila, že žalobci byl ode dne 12. 3. 1985 přiznán a vyplácen plný invalidní důchod. Tento důchod byl od 1. 1. 2010 považován za invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Od roku 1986 do roku 2014 byla žalobci současně vyplácena náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti podle ustanovení § 371 (do 31. 12. 2006 § 195 zákoníku práce) z důvodu pracovního úrazu. Žalovaná poukázala na § 34 odst. 2 ZDP a dovodila, že ode dne dosažení důchodového věku (tzn. ke dni 14. 2. 2005) nelze dobu pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně hodnotit jako dobu pojištění po nároku, neboť se nejedná o výdělečnou činnost. Současně také za dobou pojištění nelze považovat dobu pobírání náhrad za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti podle ustanovení § 371 zákoníku práce (do 31. 12. 2006 šlo o § 195 zákoníku práce), neboť z těchto úhrad není odváděno pojistné na důchodové pojištění, nicméně tyto náhrady se započítávají do vyměřovacích základů pojištěnce. Následně žalovaná přezkoumala samotný výpočet starobního důchodu a dospěla k závěru, že výpočet výše důchodu a zhodnocení dob pojištění i vyloučených dob pojištění bylo provedeno v souladu s platnou a účinnou právní úpravou a evidovanými podklady. Proto námitky proti prvostupňovému rozhodnutí zamítla a toto rozhodnutí potvrdila.

V **žalobě** proti napadenému rozhodnutí žalobce uvedl následující žalobní body. Žalobce je přesvědčen, že výše jeho starobního důchodu nebyla určena správně, neboť do výpočtu nebyly zahrnuty veškeré náhradní doby pojištění. Žalobce dosáhl důchodového věku ve svých 55 letech, tj. ke dni 14. 2. 2005, avšak v této době o starobní důchod nepožádal a nadále pobíral invalidní důchod pro invaliditu III stupně. O přiznání starobního důchodu požádal až v roce 2015 ke dni dosažení věku 65 let. V napadeném rozhodnutí ale nebylo období ode dne 14. 2. 2005 do 13. 2. 2015 žalobci započítáno jako doba pojištění. V této době však byl žalobce poživitelem invalidního důchodu III. stupně a byl tedy účasten na důchodovém pojištění, tzv. náhradní dobou pojištění. Tato skutečnost mu navíc byla opakovaně potvrzena zaměstnanci žalované, neboť v Informativním osobním listu důchodového pojištění ze dne 5. 3. 2012 je období pobírání invalidního důchodu označeno jako náhradní doba pojištění a rovněž v orientačním výpočtu výše starobního důchodu ze dne 19. 10. 2012 je uváděn vyšší počet let doby pojištění, než jaký je následně uváděn v osobním listu důchodového pojištění. Žalobce zdůraznil, že pokud by mu byla tato doba správně započítána, zvýšil by se mu počet let účasti na důchodovém pojištění o 10 let, což by mělo vliv na vyšší procentní výměry starobního důchodu podle ustanovení § 33 odst. 2 ZDP. Žalobce má za to, že byl pracovníky žalované uveden v omyl, neboť pravidelně žádal o vystavení Informativního osobního listu a nechal si navíc od zaměstnance žalované vypracovat orientační výpočet výše důchodu, v němž bylo vycházeno z delší doby účasti na důchodovém pojištění (41 let), než v napadeném rozhodnutí. Proto žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení žalované.

Ve svém **vyjádření** k žalobě žalovaná opětovně odkázala na právní úpravu obsaženou v ustanovení § 34 odst. 1 a 2 ZDP a dále zdůraznila, že doba zaměstnání žalobce získaná do vzniku nároku na důchod (tj. do 13. 2. 2005) byla pro vyšší jeho starobního důchodu zhodnocena tak, že za každý kalendářní rok činí procentní výměra důchodu 1,5% výpočtového základu. Doba zaměstnání získaná po vzniku nároku na důchod zvyšuje

procentní výměru starobního důchodu, která byla vypočtena ke dni vzniku nároku na důchod. Tato doba tedy již není započítána do celkové doby odpracovaných let a zvýšení za takové období je stanoveno i odlišným výpočtem (§ 34 odst. 2 ZDP). Závěr žalobce, že by bylo možno dobu zaměstnání od 14. 2. 2005 do 13. 2. 2015 získanou po vzniku nároku na starobní důchod hodnotit duplicitně, je tedy zcela v rozporu s právními předpisy důchodového pojištění. Žalovaná upozornila, že Informativní osobní list důchodového pojištění má pouze informativní charakter a rozhodně není základním a jediným podkladem pro výpočet starobního důchodu při uplatnění žádosti o tuto dávku. Při rozhodování o zápočtu dob pojištění a o nároku na dávku důchodového pojištění žalovaná vycházela z evidenčního materiálu, zejm. z evidenčních listů důchodového pojištění a dokladů, které jsou připojeny k žádosti o důchod, a řídila se ustanoveními právních předpisů, které důchodové pojištění upravují. Ve shodě s napadeným rozhodnutím žalovaná zdůraznila, že § 34 odst. 2 ZDP neumožňuje hodnotit ani dobu pobírání invalidního důchodu jako dobu pojištění po nároku, neboť se nejedná o výdělečnou činnost, a ostatně ani § 39 ZDP tuto možnost nepřipouští. Z uvedených důvodů žalovaná navrhla zamítnutí žaloby.

Žaloba je přípustná ve smyslu ustanovení § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) a byla podána včas. O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. s tím, že ve věci nařídil jednání. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Krajský soud ve věci nařídil ústní jednání na den 11. 4. 2017, neboť žalobce nesouhlasil s rozhodnutím věci bez jednání. Na žádost zástupkyně žalobce bylo jednání odročeno na den 18. 4. 2017. Jednání proběhlo tento den za účasti obou stran a osobní přítomnosti žalobce. Krajský soud při jednání po slyšení úvodních přednesů stran shrnul obsah soudního a správního spisu. Ve správním spisu jsou založeny všechny listiny, na něž žalovaná poukazovala v napadeném rozhodnutí. Zejména je třeba poukázat na rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení ze dne 7. 5. 1985, jímž byl žalobci přiznán plný invalidní důchod ode dne 12. 3. 1985, dále také žádost o starobní důchod ze dne 5. 2. 2015, z níž mj. vyplývá, že žalobce dosáhl důchodového věku a tím i splnění podmínek nároku na starobní důchod ke dni 14. 2. 2005, neboť dosáhl 55 let, tedy sníženého důchodového věku. Ve správním spisu jsou založeny i evidenční listy dob zaměstnání a potvrzení závodu G. Dolní Rožínka ze dne 26. 1. 2015 o době pobírání náhrady za ztrátu na výdělku od roku 1986 do roku 2014. Z rozhodnutí žalované ze dne 16. 2. 2015, které bylo potvrzeno v námitkovém řízení rozhodnutím žalované ze dne 18. 6. 2015, č.j. 5000 214 144/315-JPA, vyplývá, že došlo ke změně (tzn. transformaci) invalidního důchodu na starobní důchod v důsledku dosažení věku 65 let. Vyplácení transformovaného starobního důchodu bylo po přiznání starobního důchodu ve smyslu § 29 odst. 1 a 3 ZDP změněno na výplatu tohoto důchodu přiznaného ve výši 19 957 Kč měsíčně na základě prvostupňového rozhodnutí, které bylo potvrzeno napadeným rozhodnutím. Z osobního listu důchodového pojištění připojeného k prvostupňovému rozhodnutí vyplývá, že doby od 14. 2. 2005 až do 31. 12. 2014 jsou vedeny jako doba „vedl. činnost – zam.“

Krajský soud vyzval strany k přednesení návrhů na provedení dokazování, přičemž žalobce kromě návrhu na provedení důkazu Informativním listem důchodového pojištění a orientačním výpočtem výše důchodu ještě navrhl důkaz výsledkem zaměstnance žalované JUDr. H. z metodického oddělení. Zástupkyně žalované se k tomuto návrhu vyjádřila tak, že považuje provedení tohoto důkazu za nadbytečné. Krajský soud provedl důkaz Informativním listem důchodového pojištění ze dne 29. 10. 2015, z něhož je patrné, že doby pojištění žalobce

po dosažení důchodového věku (po 14. 2. 2005) jsou vyznačeny až do 28. 2. 2012 jako „ND-pobírání důchodu“, tedy náhradní doba pojištění. Další označené důkazy krajský soud neprováděl, neboť listina obsahující orientační výpočet výše důchodu, kterou žalobce přiložil k žalobě, je výstupem z tzv. důchodové kalkulačky MPSV a nijak se nevztahuje k podkladům pro rozhodování žalované, přičemž nejde o žádný závazný dokument, který by zakládal žalobci jakákoliv legitimní očekávání. Stejně tak krajský soud nepřipustil důkaz výsledkem svědka JUDr. H. z řad zaměstnanců žalované, neboť takový důkaz by byl zcela irelevantní vzhledem k předmětu řízení a skutkově by nemohl do věci nic přinést. Po slyšení vyjádření obou stran k provedení dokazování a závěrečných návrhů ve věci krajský soud přistoupil k meritornímu posouzení věci.

Žaloba není důvodná.

Krajský soud v první řadě považuje za nutné zdůraznit, že podle jeho názoru se ve věci jedná daleko spíše o otázku právní, než o otázku skutkovou. Mezi stranami je zcela nesporné, kdy žalobce dosáhl důchodového věku a že v období po dosažení důchodového věku byl poživatel plného invalidního důchodu, který byl transformován do invalidního důchodu III. stupně. Není ani sporné, po jakou dobu žalobce pobíral náhradu za ztrátu na výdělků v důsledku pracovního úrazu. Přesto žalobce svou žalobu i žalobní body opíral o to, že žalovaná nesprávně zjistila skutkový stav věci, a navrhoval provedení dalších důkazů. Krajský soud má za to, že předmětem sporu mezi stranami je daleko spíše o to, jak žalovaná vyhodnotila dobu od 14. 2. 2005 až do podání žádosti o přiznání starobního důchodu, než to, jaký status v této době žalobce jako pojištěnec měl.

Krajský soud vycházel z právní úpravy obsažené v ustanoveních § 34 odst. 1 a 2 ZDP, a to ve smyslu ustálené judikatury vázící se k těmto ustanovením (viz obecněji např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 3 Ads 52/2013 – 30, dále také rozsudek ze dne 15. 7. 2015, č. j. 2 Ads 71/2015 – 16, přístupné na www.nssoud.cz). Podle ustanovení § 34 odst. 1 ZDP ve znění platném a účinném k datu vydání napadeného rozhodnutí platilo, že *„výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 odst. 1 až 3 ZDP, činí za každý celý rok doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 a získané do vzniku nároku na tento důchod, která se nekryje s dobou účasti pojištěnce na důchodovém spoření podle jiného právního předpisu, (dále jen „důchodové spoření“), 1,5 % výpočtového základu měsíčně a za každý celý rok doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 a získané do vzniku nároku na tento důchod, která se kryje s dobou účasti pojištěnce na důchodovém spoření, 1,2 % výpočtového základu měsíčně; doba pojištění, která se nekryje s dobou účasti pojištěnce na důchodovém spoření a je kratší než 365 kalendářních dnů, se přitom přičte k době pojištění, která se kryje s dobou účasti pojištěnce na důchodovém spoření, pokud se tak získá celý rok doby pojištění, pokud se nestanoví jinak v odstavci 2 větě druhé. Náhradní doby pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod se pro účely stanovení výše procentní výměry starobního důchodu podle věty první přičítají k té době pojištění, která se nekryje s dobou účasti pojištěnce na důchodovém spoření, popřípadě nezískal-li pojištěnec tuto dobu pojištění, se považují za tuto dobu. Do doby pojištění se pro účely předchozí věty započítávají náhradní doby pojištění pouze v rozsahu 80 %, s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. c), d) a e) a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.“*

Podle ustanovení § 34 odst. 2 ZDP platilo, že *„výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na*

starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo 3 a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, za každých 90 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 1,5 % výpočtového základu. Doba kratší než 90 kalendářních dnů, která nebyla zhodnocena podle předchozí věty jako doba pojištění, se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod, pokud se tak získá celý rok doby pojištění, a to v rozsahu potřebném pro toto přičtení; přitom se tato doba přičte nejprve k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod, která se nekryje s dobou účasti pojištěnce na důchodovém spoření. Za výkon výdělečné činnosti se pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu nepovažují doby pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci a doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a).“

Dále je třeba rovněž zmínit i procesní úpravu dokazování v řízení ve věcech důchodového pojištění podle zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“) Podle § 84 tohoto zákona platí, že v řízení ve věcech důchodového pojištění lze použít k důkazu záznamy na technických nosičích dat, mikrografické záznamy, tištěné produkty optického archivačního systému a tištěné nebo fotografické produkty jiné výpočetní techniky místo originálu listiny, podle jehož obsahu byly pořízeny, pokud z povahy věci nevyplývá, že je třeba předložit originál nebo úředně ověřený opis listiny. Ustanovení § 85 ZDP pak upravuje zvláštní důkazní prostředky vzhledem k jednotlivým zvláštním typům dob pojištění či situacím, které mohou při zjišťování skutkového stavu nastat. Podle ustanovení § 40a téhož zákona platí, že informativní osobní list důchodového pojištění je listinou, kterou orgány sociálního zabezpečení zasílají občanům na základě jejich písemné žádosti informativní osobní list důchodového pojištění (dále jen "informativní list"). Občan má právo na zaslání informativního listu jednou za kalendářní rok. Informativní list obsahuje přehled dob důchodového pojištění a za dobu od roku 1986 přehled vyměřovacích základů pojištěnce a vyloučených dob, které jsou v evidenci příslušného orgánu sociálního zabezpečení. Informativní list zašle orgán sociálního zabezpečení občanovi do 90 dnů ode dne doručení jeho žádosti.

Optikou citované právní úpravy krajský soud vyhodnotil vznesené žalobní námitky a uvádí k nim následující. Jak je zcela zřejmé již z pouhé citace relevantní právní úpravy v ZDP, zákon jasně rozlišuje zacházení s dobami pojištění před vznikem nároku a po vzniku nároku na důchodovou dávku. Lze zcela souhlasit s právním výkladem žalované, že procentní výměra důchodu, o jejíž navýšení zřejmě žalobci skrze námitku „nezapočítáním“ doby pojištění šlo (tzn. o zhodnocení této doby jako náhradní doby se započtením zvýšení výpočtového základu starobního důchodu), se zjišťuje ke dni vzniku nároku na starobní důchod a dále se zvyšuje podle pravidel uvedených v citovaném ustanovení § 34 odst. 2 ZDP. Toto ustanovení však neumožňuje hodnotit dobu pobírání invalidního důchodu jako dobu pojištění (náhradní dobu) po vzniku nároku na starobní důchod. Podle názoru krajského soudu žalovaná nejen že zjistila skutkový stav věci zcela řádně, ale zcela správně a zákonně zjištěný skutkový stav také právně vyhodnotila. Pokud žalovaná zacházela odlišně s dobou před vznikem nároku na starobní důchod, po kterou žalobce pobíral plný invalidní důchod, a s dobou téhož charakteru získanou po vzniku nároku na starobní důchod, postupovala ve smyslu uvedených ustanovení zcela správně.

Pokud se žalobce odkazoval na Informativní list důchodového pojištění, který mu žalovaná vyhotovila dne 29. 10. 2015 a v němž jsou doby pojištění po vzniku nároku na starobní důchod skutečně značeny jako „ND“, tedy náhradní doba, krajský soud k tomu

v první řadě podotýká, že tato listina, která je ve smyslu § 40a zákona č. 582/1991 Sb. vydávána na žádost pojištěnce, má čistě informační účel a není podkladem pro výpočet důchodové dávky. Jejím účelem je zprostředkovat pojištěnci relevantní informaci o průběhu jeho důchodového pojištění a slouží tak pro kontrolu údajů, které žalovaná o pojištěncích vede. Pokud žalovaná vystavila informační list důchodového pojištění, kde identifikovala dobu pobírání invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně (dříve plného invalidního důchodu) jako náhradní dobu pojištění, pak tak učinila v souladu se zákonem, který takto dobu pobírání invalidního důchodu klasifikuje (§ 5 odst. 2 písm. f) ve spojení s § 12 ZDP). Nicméně Informativní list důchodového pojištění neřeší nijak otázku vzniku nároku na důchod, tedy otázku splnění všech podmínek včetně dosažení důchodového věku. Tato informace je však klíčová pro výsledné hodnocení dob pojištění pro účely výpočtu starobního důchodu, tedy pro aplikaci § 34 odst. 1 a 2 ZDP. To mj. osvětluje, proč se liší údaj o druhu doby pojištění mezi Informativním listem důchodového pojištění a osobním listem důchodového pojištění založeným ve správním spisu žalované. Proto krajský soud vyhodnotil námitku žalobce opírající se o údaje v Informativním listu důchodového pojištění jako nedůvodnou.

Ze všech shora uvedených důvodů krajskému soudu nezbylo než žalobu zamítnout jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s. ř. s., jak je ve výroku I. uvedeno.

O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nelze náhradu nákladů řízení přiznat ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 18. dubna 2017

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Karolina Marešová